

Wonen en zorg 2020 – 2040 in de sub regio Zuid-Oost van het Zorgkantoor Zilveren Kruis

Projectleider: Arnout Siegelaar

06 25 171 575

arnout@woonzorgconcept.nl

Rapportage en dashboards door

Hans Hagmeijer en Paul Reijn

Website: www.sinfore.nl

Versie: 3.0

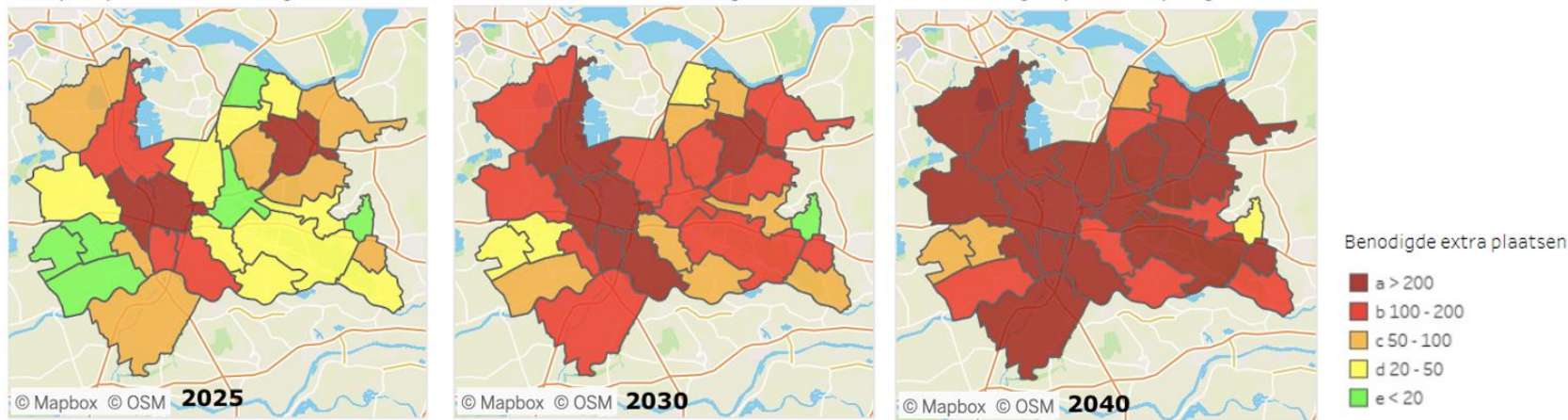
Datum: 02-05-2022

www.sinfore.nl/ivvu

0 SAMENVATTING.....	3
0.1 LEESWIJZER.....	4
1 DEMOGRAFIE.....	5
1.1 BEVOLKINGSPIRAMIDE.....	6
1.2 BEVOLKING	7
1.3 % 75+ IN KAART	8
2 WONEN	9
2.1 OUDEREN EN VV-LOCATIES.....	10
2.2 WONEN: 75+ HUISHOUDENS.....	11
3 ZORG	12
3.1 GEZONDHEIDSMONITOR	13
3.2 ZORGVRAAG.....	15
3.3 ZORGPROFIELEN 5 EN 7 PROMILLAGE IN 2020, 2030 EN 2040 PER PC 4 GEBIED.....	16
4 GROEI VRAAG EN HUIDIGE AANBOD VERZORGING EN VERPLEGING	17
4.1 DE OPGAVE PER GEMEENTE: BENODIGDE EXTRA PLAATSEN VERPLEEG(HUIS)ZORG: SOMATIEK EN PG.....	18
4.2 OPGAVE IN DE GEMEENTE 2025 – 2030 – 2040 VV-LOCATIES	19
BIJLAGEN.....	20
BIJLAGE 1 CIJFERS DEMOGRAFIE.....	20
BIJLAGE 2 75+ SUB REGIO ZUID-OOST.....	21
BIJLAGE 3 CIJFERS WONEN.....	22
BIJLAGE 4 OUDERENCONCENTRATIES.....	23
BIJLAGE 5 WONEN OUDEREN EN INKOMEN	24
BIJLAGE 6 CIJFERS ZORG	25
BIJLAGE 7 ZORG BENCHMARK: AANTAL EN PROMILLAGE INTRAMURALE ZORG IN DE SUB REGIO ZUID-OOST, DE GEMEENTEN EN DE BESTAANDE WIJKEN.....	26
BIJLAGE 8 DE OPGAVE PER GEBIED: BENODIGDE EXTRA PLAATSEN VERPLEEG(HUIS)ZORG IN DE SUB REGIO ZUID-OOST, DE GEMEENTEN EN DE BESTAANDE WIJKEN.....	27
BIJLAGE 9 DE OPGAVE PER GEBIED (SUB REGIO, GEMEENTE EN BESTAANDE WIJKEN) GESPLITST IN PG EN SOMATIEK	28

0 Samenvatting

In de sub regio Zuid-Oost zijn 2.059 extra intramurale (of alternatieve) plaatsen voor verzorging en verpleging nodig tot 2040: een toename van 66% ten opzichte van 2020. Dit is de conclusie van het Sinfore-onderzoek op basis van open data. Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van IVVU in het kader van het project Wonen en Zorg 2040. Dit project heeft betrekking op de zorgkantoor regio Utrecht. Deze rapportage gaat specifiek over de gemeente de sub regio Zuid-Oost. De 2.059 extra plaatsen zijn nodig bij "gelijkblijvend beleid en gelijkblijvende omstandigheden". Nieuw (overheids)beleid en nieuwe concepten op het gebied van verzorging en verpleging gaan ertoe leiden dat deze zorg deels of geheel op een andere wijze gaat worden ingevuld. Dit vraagt een samenhangend beleid op het gebied van wonen, zorg en welzijn en is een opgave voor de gemeente, zorgorganisaties, woningcorporaties, marktpartijen en cliëntenorganisaties. De kaarten hieronder tonen de groei van het aantal benodigde plaatsen per gemeente.

De bevindingen samengevat:

- Tussen 2020 en 2040 stijgt het aantal 65-plussers met 19.241 tot 80.016 (+32%); het aantal 75-plussers met 16.845 tot 44.610 (+61%) en het aantal 80-plussers met 11.684 tot 28.189 (+71%).
- De verhouding van leeftijdscategorieën in 2020 is: 65-plussers 21%; 75-plussers 10%; 80-plussers 6% en 85-plussers 3%. In 2040 verschuift deze verhouding naar 2040 65-plussers 27%; 75-plussers 15 %; 80-plussers 9% en 85-plussers 9%.
- De OOSR (Oldest Old Support ratio) daalt in gemeente Zuid-Oost van 11 in 2020 naar 6 in 2040. Deze krimp van het aantal mensen, dat in staat is mantelzorg te bieden, betekent een zwaarder beroep op de professionele zorg.
- Het aantal 75+ huishoudens neemt van 2020 tot 2030 toe met ruim 6.297 huishoudens en tot 2040 met 6.248 tot 32.629.
- 85% van de 75-plussers woonde in 2020 in een woning, die geschikt of aanpasbare is. In 2040 is dat 91%.
- Het aantal benodigde plaatsen verpleeg(huis)zorg stijgt in periode 2020 - 2030 van 3.107 met 769 personen tot 3876 en tot 2040 met 2059 tot 5166 plaatsen, een stijging van respectievelijk 25% en 66% ten opzichte van 2020.
- De vraag naar WMO-verstrekingen van 50-plussers stijgt tot 2030 met 2.761 verstrekingen en van 2030 tot 2040 met 3.378 verstrekingen tot 23.069.
- De vraag naar extramurale verstrekingen stijgt van 4.506 in 2020 naar 5.538 in 2030 en 6.940 in 2040 ofwel een stijging van 54% tot 2040.

0.1 Leeswijzer

Deze rapportage brengt de benodigde extra woon- en zorgcapaciteit in 2040 in kaart. Dit gebeurt langs drie lijnen: demografie, wonen en zorg als duiding van de open data, die op deze drie terreinen verzameld zijn.

- In het onderdeel **demografie** wordt zichtbaar welke demografische ontwikkelingen zich in de gemeente en de regio in de komende twee decennia voltrekken. Daarin is een aantal leeftijdsgroepen van belang naast de 65-plussers. Dat betreft 75-plussers, 80-plussers en 85-plussers. 75-plussers, omdat deze leeftijdsgroep (zie onderzoek CBS) van de ouderen het meest geneigd is te verhuizen; 80-plussers, de leeftijdsgroep, die in het algemeen bekend staat als de dubbele vergrijzing en 85-plussers, omdat deze leeftijdsgroep aanzienlijk meer gebruik maakt van verzorging en verpleging dan mensen, die jonger zijn.
- In het onderdeel **wonen** wordt ingegaan op de woon- en inkomenssituatie van de huidige en toekomstige ouderen.
- Het onderdeel **zorg** start met de gezondheidsbeleving van ouderen en laat vervolgens het licht schijnen over de ontwikkeling van de intra- en extramurale zorgcapaciteit in de periode 2020 – 2040.
- Afgesloten wordt met de benodigde **extra capaciteit** op gemeente- en wijkniveau (een of meer postcode 4 gebieden) in 2030 en 2040, ook uitgesplitst naar somatiek en psychogeriatrische zorg.
- De berekende capaciteit per gebied hoeft niet gelijk te zijn aan de aldaar te realiseren capaciteit in fysieke zin. Mensen kunnen hun indicatie verzilveren in een andere dan hun eigen woonplaats. En: nieuwe concepten voor wonen en zorg die in de toekomst worden ontwikkeld, kunnen leiden tot een andere verdeling van noodzakelijke capaciteit.

Daarnaast zijn de volgende punten van belang:

- Voor de leesbaarheid wordt in de tekst daar waar het zorgkantoorregio Utrecht bedoeld wordt, het begrip regio gebruikt.
- Voor meer informatie over het project, raadpleeg: www.toekomstbestendigeouderenzorgutrecht.nl/wonen-en-zorg. Meer achtergrond over het gebruik van de open data, kunt u lezen in het Sinfore document “Achtergronden bij de dashboards wonen, zorg en ouderen”. Dit document is te downloaden op de website www.sinfore.nl
- Alle in de dashboards gebruikte data zijn in Excel te downloaden. Dashboards, data en eerste interpretatie dienen ter ondersteuning van analyses en beleidsvorming door de (gezamenlijke) stakeholders.
- Speciaal aandachtspunt is de nieuwbouw. Het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) neemt in de bevolkingsprognose ook eventuele uitbreidingen van een gemeente mee. Omdat nu niet bekend is in welke wijk uitbreidingen plaatsvinden, wordt per gemeente een gebied “nieuwbouw” opgenomen. Gemeentelijke cijfers betreffen de bij elkaar opgetelde bestaande wijken plus de nieuwbouw(opgave).
- Inwoners, patiënten en cliënten worden zowel weergegeven in aantallen als in percentages dan wel promillages. Dit om de aantallen in het goede perspectief te plaatsen. Een voorbeeld: als in een gemeente met weinig ouderen zich een kleine stijging in aantallen voordoet, zal dat een behoorlijke procentuele stijging inhouden. In een gemeente waar veel ouderen wonen zal diezelfde stijging een veel lagere procentuele stijging te zien geven. Met andere woorden: de hoogte van het percentage geeft de snelheid weer, waarmee het aantal ouderen stijgt.
- Voor de kaarten is vaak één gebied geselecteerd, vaak de belangrijkste kern of het centrum. In de dashboards zijn dan andere gebieden zichtbaar. In enkele kaarten en tabellen zijn ook postcodes gegroepeerd tot woonplaatsen, CBS wijken of anderszins logisch samenhangende gebieden.

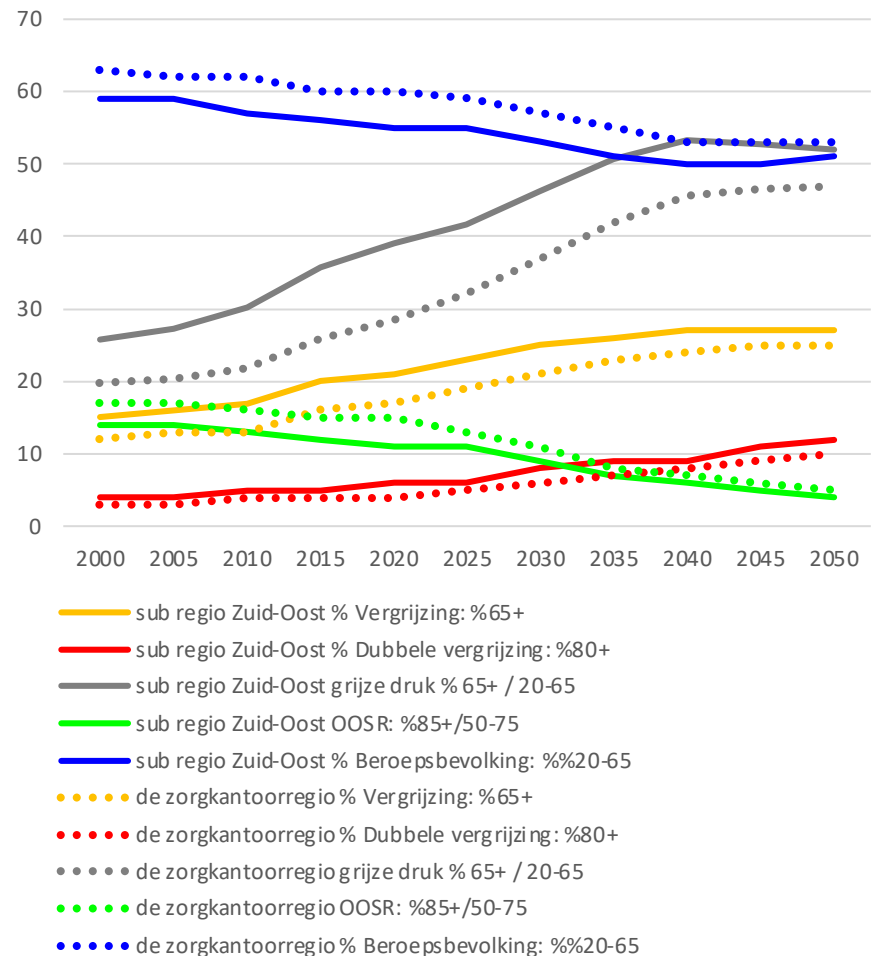
1 Demografie

De behoefte aan verzorging en verpleging, zowel in instellingen als thuis, intramuraal als extramuraal, is te verklaren vanuit de bevolkingsontwikkeling. De hierna uitgewerkte bevolkingsontwikkeling is gebaseerd op de regionale 2050 prognose van het Planbureau voor de Leefomgeving en is, met de CBS gemeente- en postcodegegevens 2000 – 2020, vertaald naar een lager schaalniveau. In de grafiek ziet u de ontwikkeling voor een aantal kengetallen in de periode 2000 – 2040; voor de gemeente in een continue lijn, voor de regio in een gestippelde lijn.

De kengetallen betreffen:

- **Vergrijzing (oranje lijn grafiek):** het percentage inwoners van 65 jaar en ouder.
- **Dubbele vergrijzing (rode lijn grafiek):** het percentage inwoners van 80 jaar en ouder.
- **Grijze druk (grijze lijn grafiek):** de verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar en ouder en het aantal personen van 20 – 65 jaar. Dit percentage laat zien hoeveel ouderen er onderhouden moeten worden door de werkende bevolking. Deze wordt gevormd door het percentage inwoners in de leeftijdsklasse 20 – 65.
- **OOSR (groene lijn grafiek):** (The Oldest Old Support Ratio): mantelzorg wordt vaak verleend door mensen van 50 – 75 jaar aan mensen ouder dan 85 jaar. Voor de mantelzorg is daarom een kengetal ontwikkeld, de OOSR, waarbij het aantal 50 – 75-jarigen wordt gedeeld door het aantal 85-plussers. Hierdoor is zichtbaar wat het potentieel aan mantelzorgers per 85-plusser is. Momenteel is de OOSR vaak boven de tien. Een OOSR tussen de 6 en 10 wordt gezien als zorgelijk. Verondersteld wordt dat een daling van de OOSR leidt tot een groter beroep op de (extramurale) professionele ouderenzorg.
- **% Inwoners in de leeftijd van 20 – 65 (blauwe lijn grafiek):** dit percentage sluit aan op de grijze druk en wordt tot op heden algemeen gebruikt voor de beroepsbevolking. Inmiddels is de AOW-leeftijd geleidelijk opgetrokken, waardoor inmiddels met 67 jaar gerekend zou moeten worden. Het CBS hanteert voor de beroepsbevolking een nog bredere groep tot 75 jaar. Een krimpende beroepsbevolking betekent, dat de zorg sterker moet concurreren met andere sectoren op de arbeidsmarkt.

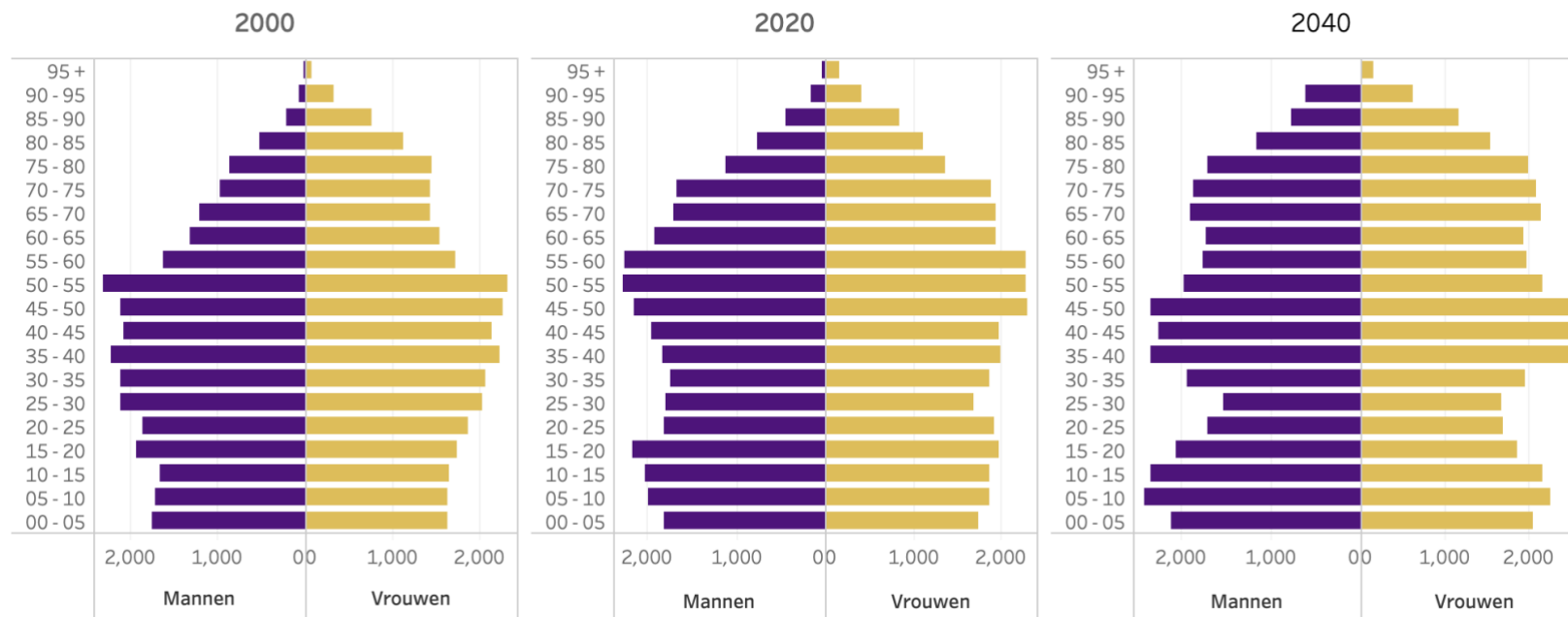
Kengetallen vergrijzing regio

In bijgaande afbeelding ziet u hoe tot 2050 de samenstelling van de bevolking verandert. Het aandeel van de ouderen in de samenleving groeit en wel sneller dan het aandeel van de mensen die jonger zijn dan 65

1.1 Bevolkingspiramide

De bevolkingspiramide laat de demografische ontwikkeling zien in de regio in de periode 2000 – 2040. In groepen van vijf jaar wordt het aantal inwoners getoond in de jaren 2000, 2020 en 2040. Voor de jaren 2000 en 2020 gaat het om werkelijke getallen. 2040 betreft een prognose. In het dashboard zijn deze piramides beschikbaar op regio-, gemeentelijk- en postcode 4 niveau.

De vergrijzing wordt zichtbaar in het langer worden van de balken in de oudere leeftijdsgroepen. Deze balken geven het aantal mensen aan in een bepaalde vijfjaarsgroep.

In deze rapportage wordt dit aantal uitgedrukt in een percentage.

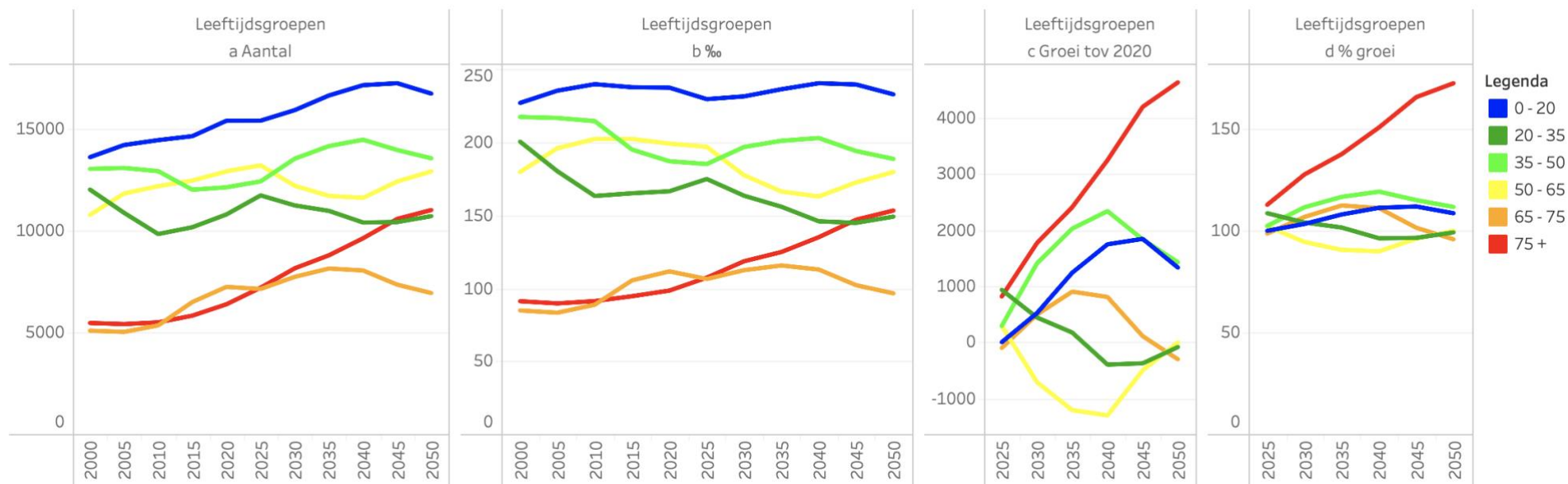
Enige details (zie ook bijlage 1):

- De vergrijzing (65+) in de sub regio Zuid-Oost was in 2020 21% en wordt in 2030 25% en in 2040 27%.
- Het aandeel van de leeftijdsgroep 75+ was in 2020 10%, wordt in 2030 13% en in 2040 15%.
- De dubbele vergrijzing (80+) was in 2020 6%; wordt in 2030 8% en in 2040 9%.

De bevolkingspiramide is niet alleen van belang om de vergrijzing te laten zien. In de piramide wordt ook de ontwikkeling van de jongere leeftijdsgroepen zichtbaar, waardoor de verhouding tussen de leeftijdsgroepen duidelijk blijkt.

In een (grotere) gemeente kan de bevolkingsontwikkeling per gebied (wijk/pc 4 gebied /kern) verschillen. Daarom is het in het dashboard bevolkingspiramide mogelijk om de demografische ontwikkeling in de verschillende wijken of kernen van een gemeente zichtbaar te maken.

1.2 Bevolking

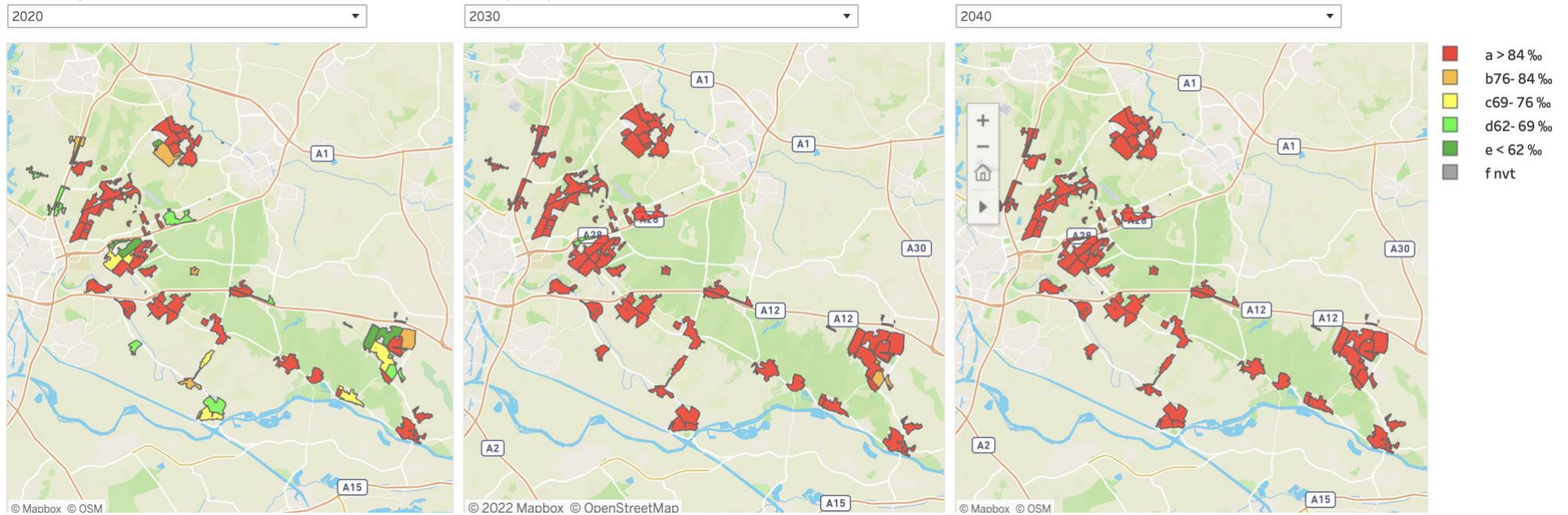

In de onderstaande toelichting worden enkele ontwikkelingen beschreven. Hierin zijn meer details opgenomen dan in de bovenstaande grafieken kan worden afgelezen. Deze details kunnen worden teruggevonden in bijlage 1.

- In 2020 was het aantal inwoners in de leeftijdsgroepen 65 + 60.775 (rode en oranje lijn in grafiek A opgeteld), 75+ 27.765 en 80+ 16.505.
- Tot 2030 komen daar achtereenvolgens 10.606 (65+), 8.660 (75+) en 6.022 (80+) inwoners bij.
- Daarna is de toename in de periode 2030 - 2040 19.241 (65+), 16.845 (75+) en 11.684 (80+).
- Dat betekent (zie de rechter grafiek) een toename van 32% (65+), 61% (75+) en 71% (80+) tussen 2020 en 2040.
- De bevolking van 50 - 75 jaar (basis voor de OOSR ofwel de Oldest Old support Ratio) groeit in de komende twintig jaar van 92.915 naar 90.424.
- Het aantal inwoners van 85+ (leeftijdsgroep voor de berekening van de OOSR) was 8.185 in 2020 en is naar verwachting 14.723 in 2040.
- Hierdoor daalt de OOSR van 11 naar 6 in 2040. De mantelzorgcapaciteit krimpt hierdoor. Dat kan leiden tot een zwaarder beroep op de professionele zorg.
- De beroepsbevolking (inwoners van 20 - 65 jaar) daalt tot 2040 van 55% naar 50%. In de Zorgkantoor regio neemt de beroepsbevolking af van 60% naar 53% van de bevolking.
- In een teruglopende beroepsbevolking betekent dit, dat de zorg in de gehele regio een grotere uitdaging heeft op de arbeidsmarkt.

1.3 % 75+ in kaart

In onderstaande afbeelding ziet u de kaarten van gemeente, onderverdeeld in de 4 positie postcodegebieden voor 2020 tot 2040, waarin het percentage voor de 75-plussers is aangegeven. In een groen 4 pc gebied wonen relatief weinig 75-plussers; in een rood gebied wonen relatief veel 75-plussers. Door de jaren 2020, 2030 en 2040 naast elkaar te zetten, ziet u de toename van het promillage 75-plussers in de periode 2020 – 2040. In bijlage 2 ziet u de aantallen 75-plussers per regio, gemeente en de bestaande wijken in 2020, 2030 en 2040.

In 2040 bestaat de bevolking van alle gemeenten in de sub regio Zuid-Oost voor minimaal 8,4% uit inwoners van 75 jaar of ouder.

2 Wonen

- De woonsituatie van ouderen vraagt met het toenemen van de leeftijd de aandacht. Onderscheid zou gemaakt kunnen worden naar:
 - 50 – 65-jarigen: huishoudens met oudere kinderen of “empty nesters” waarvan de kinderen al het huis uit zijn.
 - 65 – 75-jarigen: deze ouderen zijn dikwijls net met pensioen, maar in het algemeen goed gezond.
 - 75 – 85-jarigen: een deel van deze ouderen is nog relatief gezond, met name ouderen met een hogere SES.
 - 85-plussers: steeds meer van deze ouderen krijgen te maken met gebreken.
- Ouderen wonen in het algemeen tevreden in hun huidige woning, ook al is deze te groot en vraagt het (tuin)onderhoud aandacht. Ouderen zijn dan ook niet snel geneigd te verhuizen. Hun woningen kunnen ver van voorzieningen zijn gelegen.
- Als ouderen echter te maken krijgen met gebreken, dan is de woning soms niet geschikt of aanpasbaar. Het Rijk heeft dit onderwerp geagendeerd in de Monitor Investeren in de Toekomst (MIT), geschreven door het RIGO. Eengezinswoningen worden daarin in het algemeen aanpasbaar geacht, meergezinswoningen zijn geschikt bij aanwezigheid van een lift, afhankelijk van bouwjaar en aantal bouwlagen. 90% van de woningen blijkt zo geschikt of aanpasbaar.
- Ook de nabijheid van voorzieningen kan van belang zijn (zie bijlage 4). Dit betreft dan met name de supermarkt, huisarts, apotheek en openbaar vervoer. Gesproken wordt over een afstand van 500 meter die voor ouderen met beperkingen aanvaardbaar zou zijn. Vaak zijn huisartsen en apotheken niet binnen de 500 meter gevestigd, maar deze zijn indien noodzakelijk altijd bereikbaar of beschikbaar. Het accent in de nabijheid van voorzieningen is daarom gelegd op de supermarkt. Daar liggen vaak ook andere voorzieningen in de buurt. Het is overigens de vraag in hoeverre de bereikbaarheid van de supermarkt, gezien de vele bezorgmogelijkheden, nog van belang blijft. Wel kan boodschappen doen bijdragen aan de sociale contacten.
- Combinaties van geschiktheid en nabijheid zijn teruggebracht tot drie mogelijkheden: geschikte of aanpasbare woningen nabij voorzieningen, idem niet nabij voorzieningen en ongeschikte woningen. Voor bovengenoemde leeftijdsgroepen is –met de veronderstelling van thuis blijven wonen, maar gecorrigeerd voor overlijden– een vooruitberekening tot 2040 op postcode 6 niveau gemaakt.
- De beschikbaarheid van woningen nabij voorzieningen is afhankelijk van de woningmarkt. Als een ouder huishouden dat in de nabijheid van voorzieningen woont, verhuist, dan is het waarschijnlijk dat een jonger huishouden naar deze woning verhuist. Hierdoor neemt het aantal oudere huishoudens in de nabijheid van voorzieningen af.
- Ouderen zijn niet erg verhuis-geneigd. Verhuizingen van ouderen vinden dikwijls plaats na een incident, waardoor wonen in de huidige woning niet meer mogelijk is. Verhuizen naar een aangepaste woning of opname in een VV-instelling kan dan het gevolg zijn.
- Veel oudere huishoudens bestaan in eerste instantie uit paren. Als een van de partners wegvalt, blijft een alleenstaande oudere over. Deze heeft dan het verlies te verwerken, wordt dikwijls geconfronteerd met een afname van inkomen en blijft achter in een te grote woning. Dit zou een reden voor verhuizen kunnen zijn, als een geschikte woning voor een alleenstaande oudere beschikbaar zou zijn.
- Alleenstaande ouderen hebben een relatief laag inkomen, zeker in verhouding tot paren. Vanuit de Lokale Monitor Wonen van de VNG zijn inkomensgegevens beschikbaar en wordt ook een onderscheid gemaakt naar doelgroep huurtoeslag en doelgroep sociale huur. Hierbij zijn ook data over het woningeigendom beschikbaar. Veel ouderen met een laag inkomen die –gezien het inkomen– in aanmerking zouden komen voor sociale huur, komen niet in aanmerking voor huurtoeslag in verband met het –dikwijls overigens beperkte– vermogen in de afbetaalde eigen woning (zie bijlage 5).

2.1 Ouderen en VV-locaties

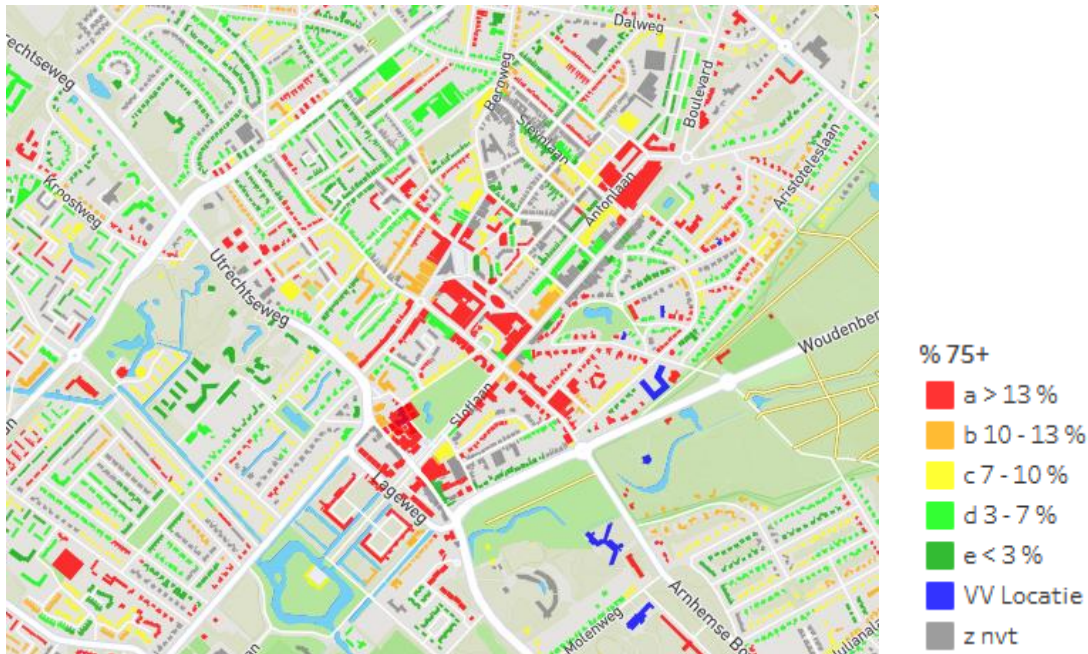
Een combinatie van het postcode 6 bestand van het CBS met de leeftijdsgroepen 65+, 65 – 75 en 75+ (maatwerk CBS) geeft op laag schaalniveau inzicht in welke huizenblokken gemiddeld relatief veel ouderen wonen.

De concentraties 75-plussers brengen de locaties met een mogelijk hogere zorgvraag op dit moment in beeld; de concentraties, met de 65 – 75-jarigen de mogelijk toekomstige zorgvraag. Dit inzicht is niet alleen van belang voor de intramurale zorg, maar ook voor extramurale zorg, Wmo-voorzieningen en het wonen.

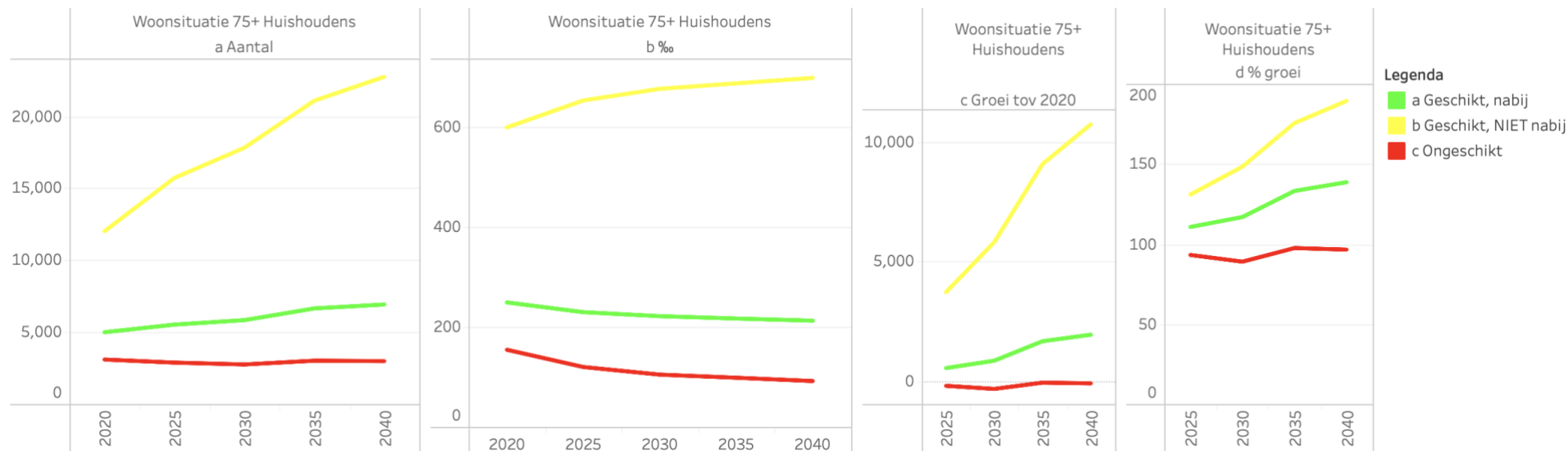
Op de kaart ziet u een gedeelte van het centrum van een gemeente. In kleur (zie de legenda) is aangegeven waar meer of minder 75-plussers wonen. Groen wil zeggen, dat in dat er weinig en rood dat er in veel 75-plussers wonen (meer dan 13%).

In panden, die in grijs zijn weergegeven, wonen geen mensen. In blauw ziet u de VV-locaties. Het dashboard bevat ook informatie over de inkomensgroepen in wijken.

Gemiddeld percentage 75-plussers per postcode en VV locaties

2.2 Wonen: 75+ Huishoudens

- De sub regio Zuid-Oost telde in 2020 20.084 zelfstandig wonende huishoudens van 75 jaar en ouder. In 2040 zijn dat er naar verwachting 32.629. In 2020 kwam dit overeen met 16% van het totaal aantal huishoudens. Dit zijn een- en meerpersoonshuishoudens. Bij meerpersoons huishoudens is de oudste bewoner 75+. Zie hiervoor ook Bijlage 3.
- In 2020 woonde in de sub regio Zuid-Oost 25% van deze huishoudens in de nabijheid van voorzieningen. In 2040 is dat 21 (de groene lijnen).
- In 2020 woonde 60% in een geschikte woning, maar niet in de nabijheid van voorzieningen. In 2040 is dat 70% (de gele lijnen).
- 15% van de 75+ huishoudens woonde in 2020 in een woning, die ongeschikt is voor de bewoning door ouderen en ook niet aangepast kan worden. In 2040 zijn dat er 9%. Zie hiervoor ook de cijfers in bijlage 3 (de rode lijnen).
- 85% van de 75+ huishoudens woonde in 2020 in een woning, die geschikt is voor de bewoning door ouderen dan wel aanpasbaar is. In 2040 is dat 91%.
- Het aantal oudere (75+) eenpersoonshuishoudens bedroeg in 2020 11.412. In 2040 is dit aantal naar verwachting toegenomen tot 18.538. Deze data zijn opgenomen in de te downloaden Excel data.
- Voor een groot deel wordt het wonen in de nabijheid van voorzieningen bepaald door het verhuisgedrag van mensen. Ouderen zijn in het algemeen -om een aantal redenen- niet erg verhuisgeneigd. Zij blijven dikwijls zo lang mogelijk wonen waar ze wonen, ook al is dat niet in de nabijheid van voorzieningen. Als woningen (in de nabijheid van voorzieningen) vrij komen, dan worden deze dikwijls betrokken door jongeren.

3 Zorg

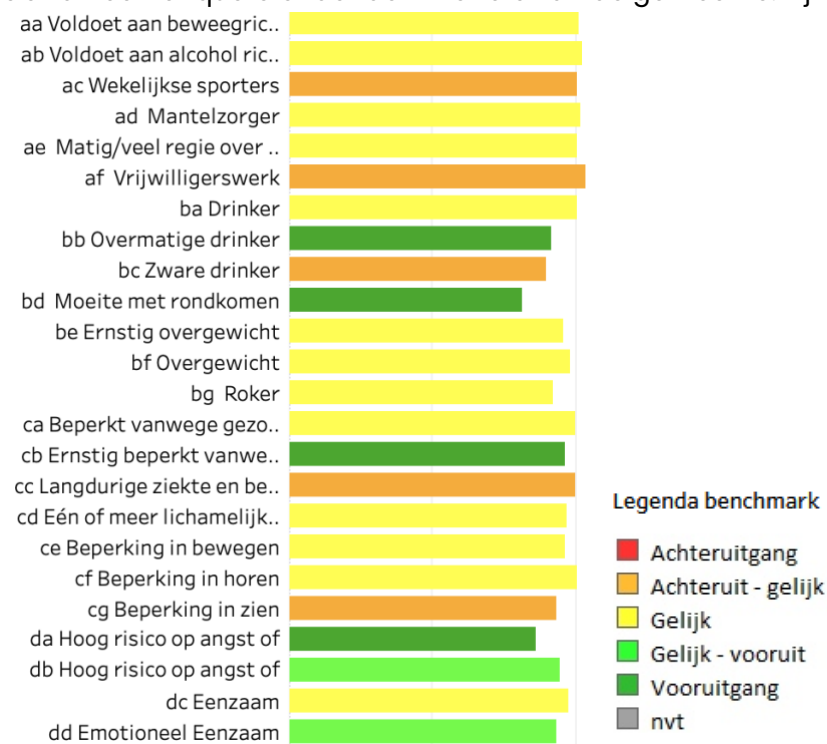
- Wlz zorg
 - In 2019 is door TNO en het RIVM een analyse gemaakt van de toekomstig benodigde intramurale verzorging en verpleging.
 - Het RIVM heeft hiervoor een “beleidsarme” prognose van het zorggebruik opgesteld, uitgaande van de CBS-microdata op persoonsniveau en de PBL(Planbureau voor de Leefomgeving)-prognose.
 - Aansluitend op de RIVM-benadering zijn regionale data van het CBS over het zorggebruik gecombineerd met die van de PBL-prognose en vertaald naar het niveau van de gemeente en postcode.
 - Door de regionale data over de huidige situatie als uitgangspunt te nemen wordt feitelijk het huidige beleid naar de toekomst doorgezet. Voor Zilveren Kruis Zorgkantoor regio Utrecht is het verschil met landelijke kentallen beperkt, omdat deze regio globaal overeenkomt met het landelijk gemiddelde.
 - Sociaal Economische Status is van belang voor de zorg. Tussen gemeenten en wijken bestaan soms aanzienlijke verschillen. Op regioniveau zijn deze bij TNO RIVM uitgemiddeld, op lager schaalniveau niet.
- Zvw en Wmo
 - Naast de intramurale Wlz zorg is gekeken naar geriatrische revalidatie (GRZ) en eerstelijns verblijf (ELV).
 - GRZ en ELV-data betreffen kleine aantallen. GRZ en ELV zijn daarom als intramuraal beschouwd en samengevoegd met de zorgprofielen 9 en 10.
 - Vanuit de Wlz is de wijkverpleging opgenomen als extramurale zorg. Dit betreft het aantal patiënten.
 - Tenslotte is de WMO voor mensen ouder van 50 jaar toegevoegd. Dit betreft het aantal cliënten.

3.1 Gezondheidsmonitor

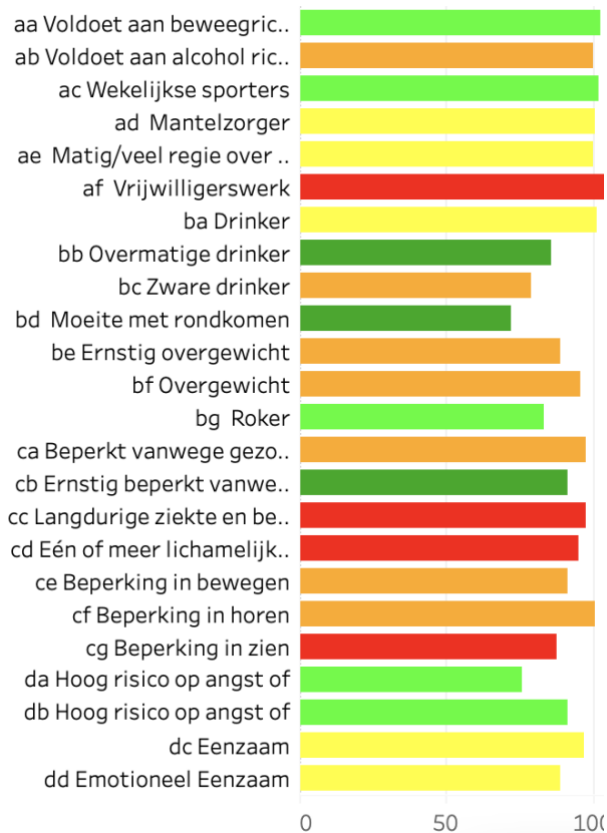
De GGD, het RIVM en het CBS stellen eens per vier jaar de gezondheidsmonitor op. Dit op basis van een enquête onder de inwoners van de gemeente. Zij geven weer wat hun gezondheidsbeleving is. Deze monitor geeft een goede indruk van de gezondheidssituatie van de bevolking en van ouderen, omdat onder meer een aantal gezondheidsaspecten gemeten wordt, dat gekoppeld kan worden aan het ouder worden. De denkbeeldige verticale lijn met de waarde 100 geeft het regionale gemiddelde (de Zorgkantoor regio)aan.

De kleuren in de grafiek geven aan of de beleving van het betreffende aspect in de afgelopen vier jaar vooruit (groen) of achteruit (rood) gegaan is. De kleuren hebben geen betekenis in de zin van het meer of minder voorkomen van het betreffende gezondheidsaspect.

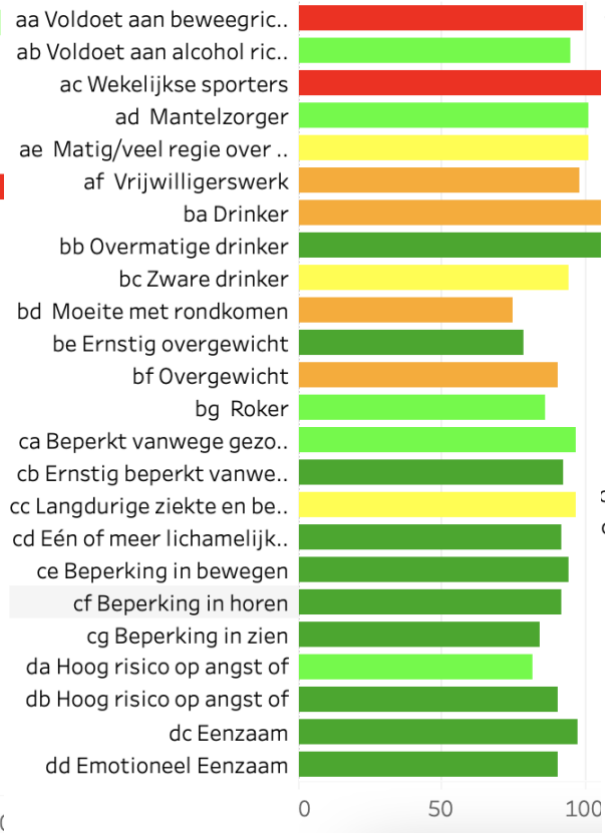
- In de sub regio Zuid-Oost ervaren de inwoners, zoals blijkt uit de grafiek hiernaast, geen ernstige achteruitgang van de gezondheid ten opzichte van de monitor periode 2012 – 2016.
- Echter, zoals te zien is op de volgende pagina, verschilt de gezondheidsbeleving per gemeente.
- De verschillen in beleving per gemeente kunnen aanzienlijk zijn.
- Het dashboard laat zien, dat ook de beleving in de verschillende wijken of pc 4 gebieden kunnen verschillen.

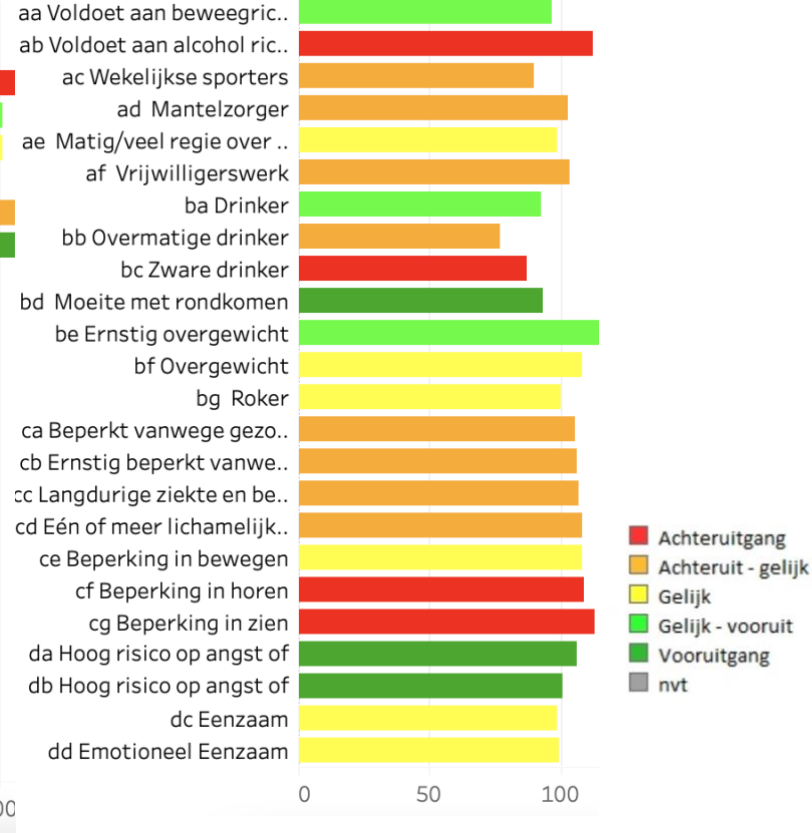
Utrechtse Heuvelrug

De Bilt

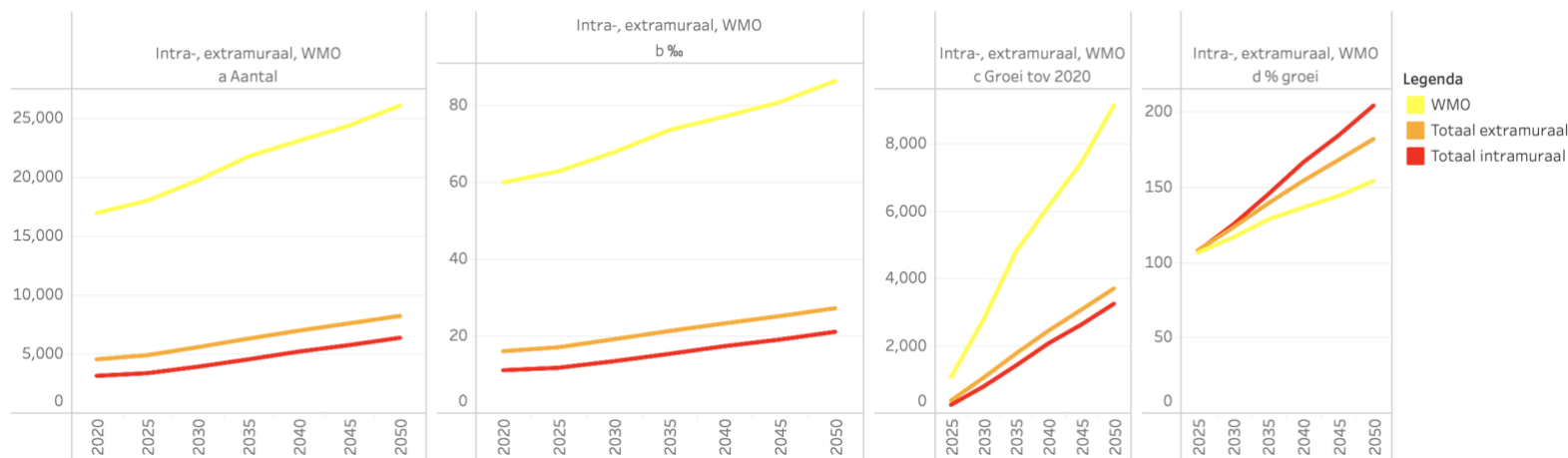

Veenendaal

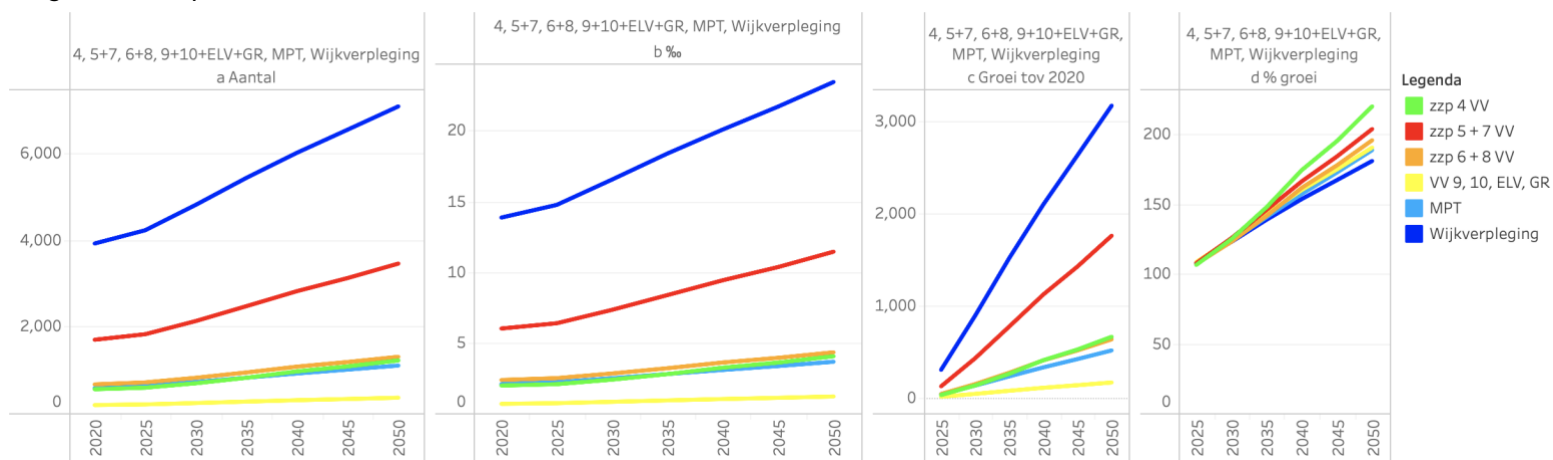

3.2 Zorgvraag ontwikkeling

Op deze pagina ziet u het aantal intra- en extramurale indicaties in de periode 2020 – 2040. De twee linker dashboards laten de aantal indicaties voor Wlz, Zvw en Wmo-zorg zien. De twee rechter dashboards de groei ten opzichte van 2020.

- In 2020 maakten in de sub regio Zuid-Oost 3.107 mensen gebruik van de intramurale zorg. In 2040 is dat gestegen tot 5.166, een stijging van 66%. In de regio de Zorgkantoor regio vindt naar verwachting een stijging plaats van 100%. In de dashboards kunt u zien waar de grootste stijging in de gemeente plaatsvindt.

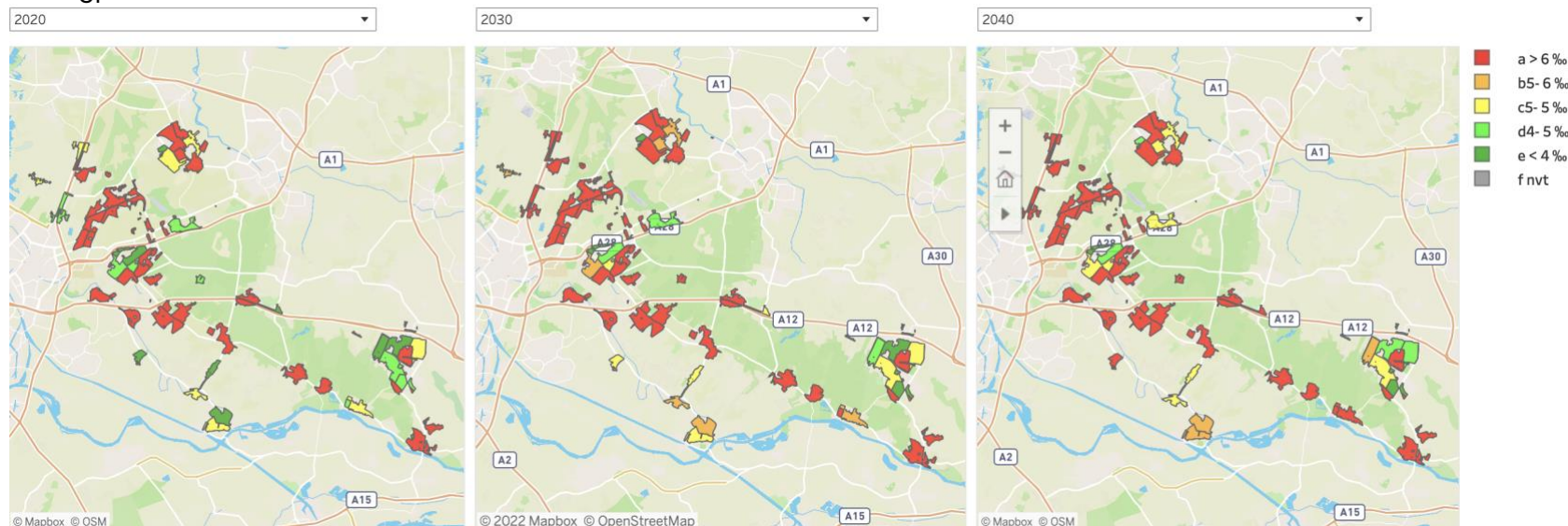
- Het aantal mensen dat gebruik maakt van een somatische indicatie was in 2020 1.409 en is naar verwachting in 2030 1.746 en in 2040 2.344.
- Het aantal mensen, dat gebruik maakt van een PG-indicatie was in 2020 1.698 en is naar verwachting in 2030 2.131 en in 2040 2.822.
- Het gebruik van een somatische indicatie stijgt tot 2040 naar verwachting met 66%. In de regio de Zorgkantoor regio is dat 101%. Het gebruik van de PG-indicatie neemt met 66% toe. In de regio de Zorgkantoor regio is dat 100%

3.3 Zorgprofielen 5 en 7 promillage in 2020, 2030 en 2040 per pc 4 gebied

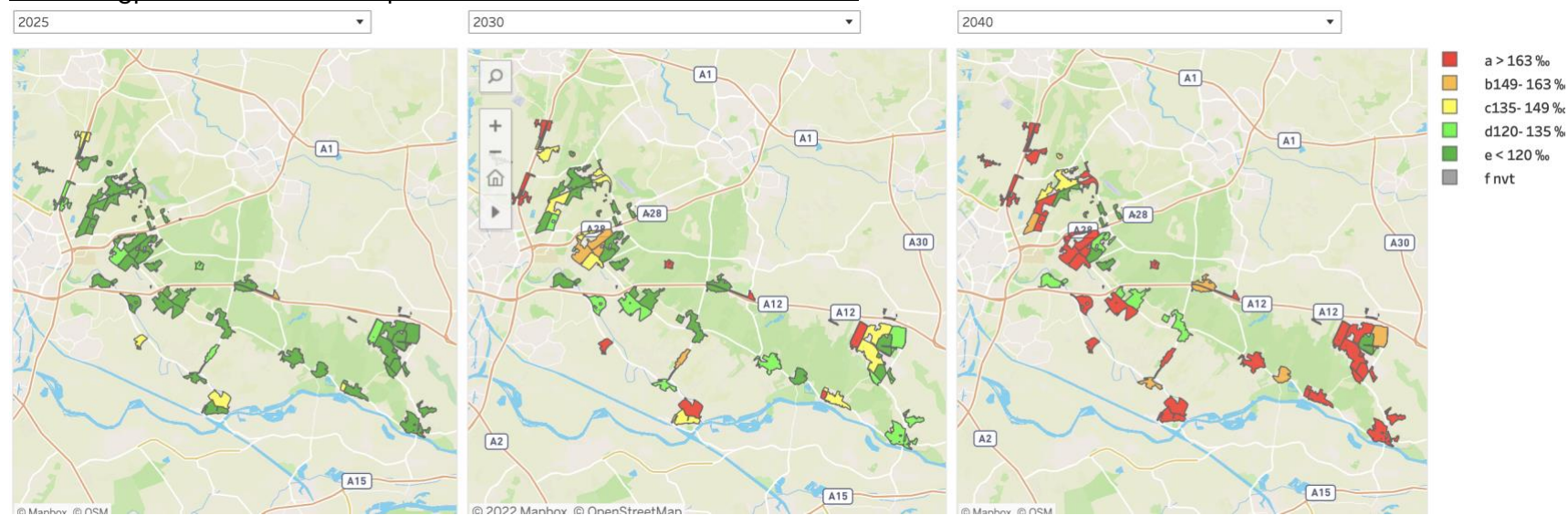
Hieronder ziet u de zorgprofielen 5 en 7 op de kaart, zowel in promillage van voorkomen als in groei tot 2040.

In het dashboard kunt u de overige intra- en extramurale zorg op deze manier bezien.

% zorgprofielen 5 en 7 in 2020 2030 en 2040

Groei zorgprofielen 5 en 7 ten opzichte van 2020 in 2025, 2030 en 2040

4 Groei vraag en huidige aanbod Verzorging en Verpleging

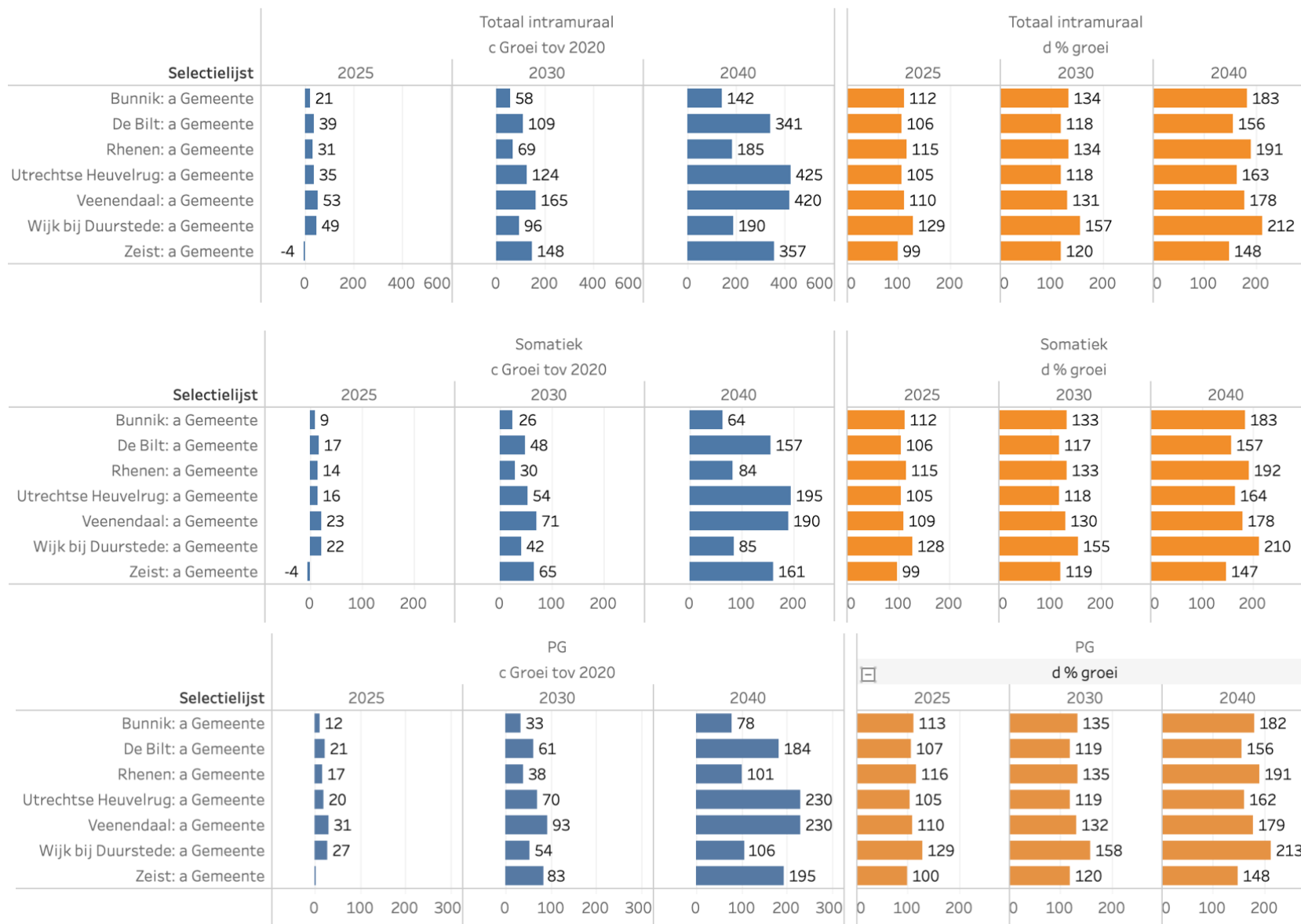
- Eenduidig inzicht in het aanbod verzorging en verpleging is in Nederland niet beschikbaar. TNO beschrijft dit in “TNO 2019 R12033 Prognose capaciteitsontwikkeling verpleeghuiszorg”^{1 2} en geeft een denkrichting over data en methodiek voor de inschatting van de huidige capaciteit.
- De IVVU heeft daarom in samenwerking met Zilveren Kruis Zorgkantoor Utrecht de capaciteit in de regio in beeld gebracht en uitgesplitst naar somatiek, PG, ELV en GRZ. Deze capaciteit is echter niet één op één aan de vraag te koppelen: locaties kunnen een breder verzorgingsgebied hebben dan een wijk of zelfs gemeente.
- De toekomstige vraag is modelmatig ingeschat. Het verschil tussen vraag en aanbod is bepaald ten opzichte van de modelmatige vraag in 2020. Dit staat dus los van de werkelijke lokale vraag in 2020, waaraan, gezien het vrijwel ontbreken van wachtlijsten, geacht wordt te zijn voldaan.
- De opgave in de sub regio Zuid-Oost is samengevat:
 - In 2020 maakten 3.107 mensen gebruik van de intramurale zorg. In 2030 zijn dat er 3.876 en in 2040 5.166.
 - Het gebruik van intramurale zorg groeit tot 2030 met 25% en tot 2040 met 66%. In de zorgkantoorregio is dat 100%.
 - De benodigde extra intramurale capaciteit stijgt tot 2030 met 769 en tot 2040 met 2.059. In de zorgkantoorregio is dat 4.276 en 10.515.
- In 2020 waren er 1.409 inwoners met een somatische indicatie; in 2030 zijn er 1.746 en in 2040 2.344.
- Het gebruik met een somatische indicatie groeit tot 2030 24% en tot 2040 66%. In de zorgkantoorregio is dat 40% en 101%.
- De benodigde extra somatische capaciteit neemt tot 2030 toe met 337 en tot 2040 met 935. In de zorgkantoorregio is dat 1.895 en 4.771.
- In 2020 waren er 1.698 met een pg-indicatie; in 2030 zijn dat er 2.131 en in 2040 2.822.
- Het gebruik van zorg met een pg- indicatie groeit tot 2030 met 26% en tot 2040 met 66%. In de zorgkantoorregio is dat 42% en 100%.
- De benodigde extra pg-intramurale capaciteit is tot 2030 433 en tot 2040 1.124. In de zorgkantoorregio is dat 2.381 en 5.745.
- Van de wijkverpleging maakten in 2020 3.922 mensen gebruik; in 2030 zijn dat er 4.817 en in 2040 6.022.
- Het gebruik van wijkverpleging groeit tot 2030 met 23% en tot 2040 met 54%. In de zorgkantoorregio is dat 37% en 82%.
- De wijkverpleging groeit tot 2030 met 895 en tot 2040 met 2.100 gebruikers. In de zorgkantoorregio is dat 5.081 en 11.272.
- Van WMO-maatwerk voorzieningen maakten in 2020 16.930 mensen gebruik. In 2030 zijn dat er 19.691 en in 2040 23.069.
- Het gebruik van WMO-maatwerk voorzieningen groeit tot 2030 met 16% en tot 2040 met 36%. In de zorgkantoorregio is dat 28% en 58%.
- Het aantal gebruikers groeit tot 2030 met 2.761 en tot 2040 met 6139. In de zorgkantoorregio groeit het aantal tot 2030 met 17.784 en tot 2040 met 36.519.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/12/20/prognose-capaciteitsontwikkeling-verpleeghuiszorg>

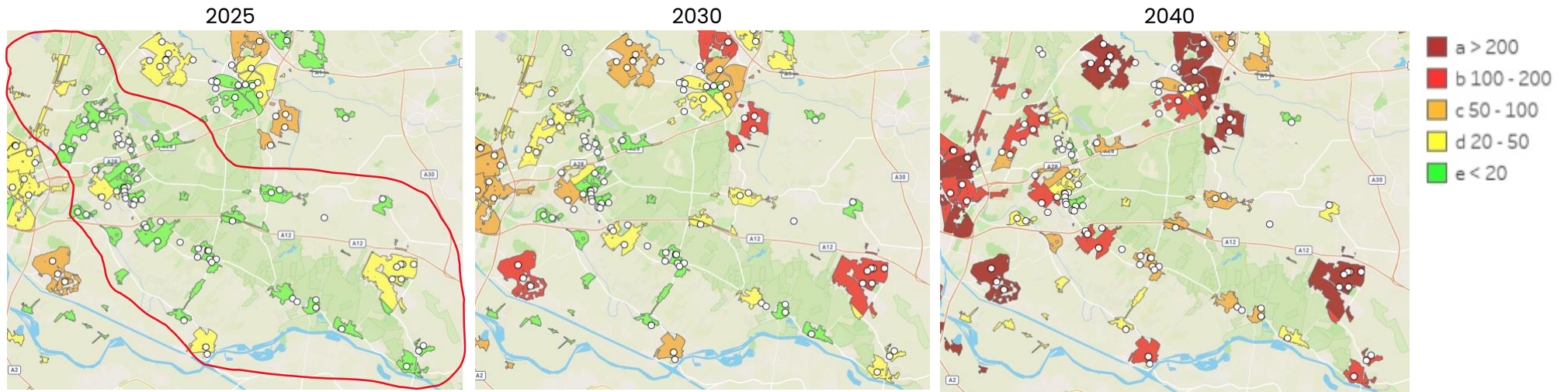
² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2020/07/28/prognose-capaciteitsontwikkeling-verpleeghuiszorg-fase-ii>

4.1 De opgave per gemeente: benodigde extra plaatsen verpleeg(huis)zorg: somatiek en PG

De bovenste afbeelding bevat de ontwikkeling van de totale intramurale zorg; de tweede die van de somatische zorg en de onderste PG

4.2 Opgave in de gemeente 2025 – 2030 – 2040 VV-locaties

In de kaart is op wijk en woonplaats niveau zichtbaar hoeveel extra intramurale plaatsen noodzakelijk zijn bij ongewijzigd beleid tot 2040.

De witte stippen zijn de intramurale zorg locaties, zoals die zijn opgenomen in de capaciteitsinventarisatie.

Minder dan 20 plaatsen betekent geen extra capaciteit, 20 – 50 een kleine instelling, etc. Natuurlijk kan deze extra noodzakelijke capaciteit ook gemeentelijk of regionaal gemeenten en wijken en naar somatische en psychogeriatrische (PG) zorg voor de gemeente treft u aan op pagina 18
Het roodomrande gebied is het gebied van de sub regio Zuid-Oost;

Bijlagen

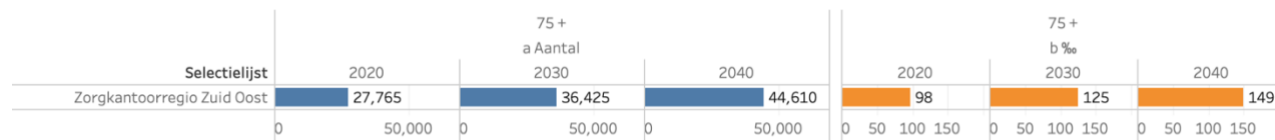
Bijlage 1 Cijfers demografie

Bijgaand de cijfers voor de aangegeven leeftijdsgroepen van 2000 tot 2050 voor de gemeente en de regio.

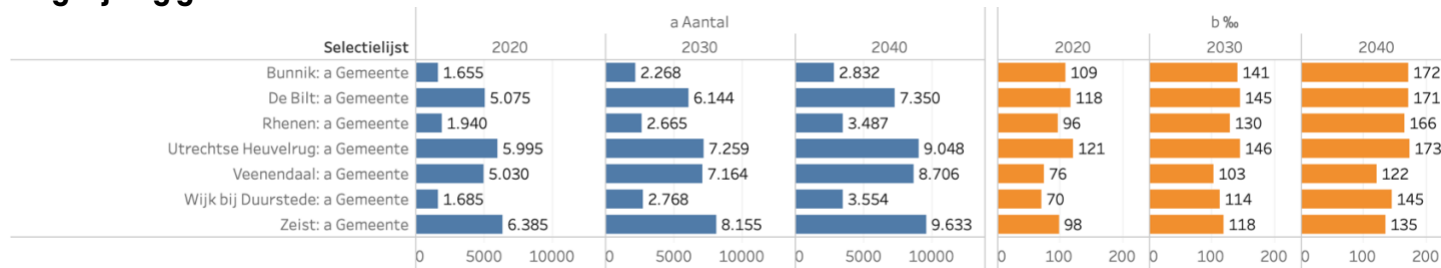
Deze cijfers en ook de uitsplitsing naar postcodeclusters en postcodes zijn als Excelbestand te downloaden, evenals een verdere uitsplitsing tot op leeftijdsgroepen.

		de regio Zuid-Oost						de Zorgkantoor regio					
		0 - 20	20 - 35	35 - 50	50 - 65	65 - 75	75 +	0 - 20	20 - 35	35 - 50	50 - 65	65 - 75	75 +
a. Aantal	2000	66985	59660	50695	47345	21520	19010	280135	265455	259665	181275	76100	63380
	2010	67985	59310	39710	55680	24390	22465	305640	247840	283750	227860	90660	75165
	2020	67295	51885	43475	59905	33010	27765	310705	273005	260310	261255	129725	96715
	2025	64967	50082	46644	59969	32881	32336	308268	282090	255054	271155	137843	121398
	2030	65641	52982	45804	55468	34956	36425	313322	279368	265266	259848	154605	141941
	2040	69879	57616	42889	49544	35406	44610	329206	260750	275447	239903	167948	186647
	2050	68704	55613	43895	54360	29070	50917	324976	266346	263895	254868	146376	221604
b %	2000	253	225	191	179	81	72	249	236	231	161	68	56
	2010	252	220	147	207	90	83	248	201	230	185	74	61
	2020	238	183	153	211	117	98	233	205	195	196	97	73
	2030	225	182	157	190	120	125	222	198	188	184	109	100
	2040	233	192	143	165	118	149	225	179	189	164	115	128
	2050	227	184	145	180	96	168	220	180	179	172	99	150
c Groei tov 2020	2025	-2328	-1803	3169	64	-129	4571	-2437	9085	-5256	9900	8118	24683
	2030	-1654	1097	2329	-4437	1946	8660	2617	6363	4956	-1407	24880	45226
	2040	2584	5731	-586	-10361	2396	16845	18501	-12255	15137	-21352	38223	89932
d % groei	2025	97	97	107	100	100	116	99	103	98	104	106	126
	2030	98	102	105	93	106	131	101	102	102	99	119	147
	2040	104	111	99	83	107	161	106	96	106	92	129	193

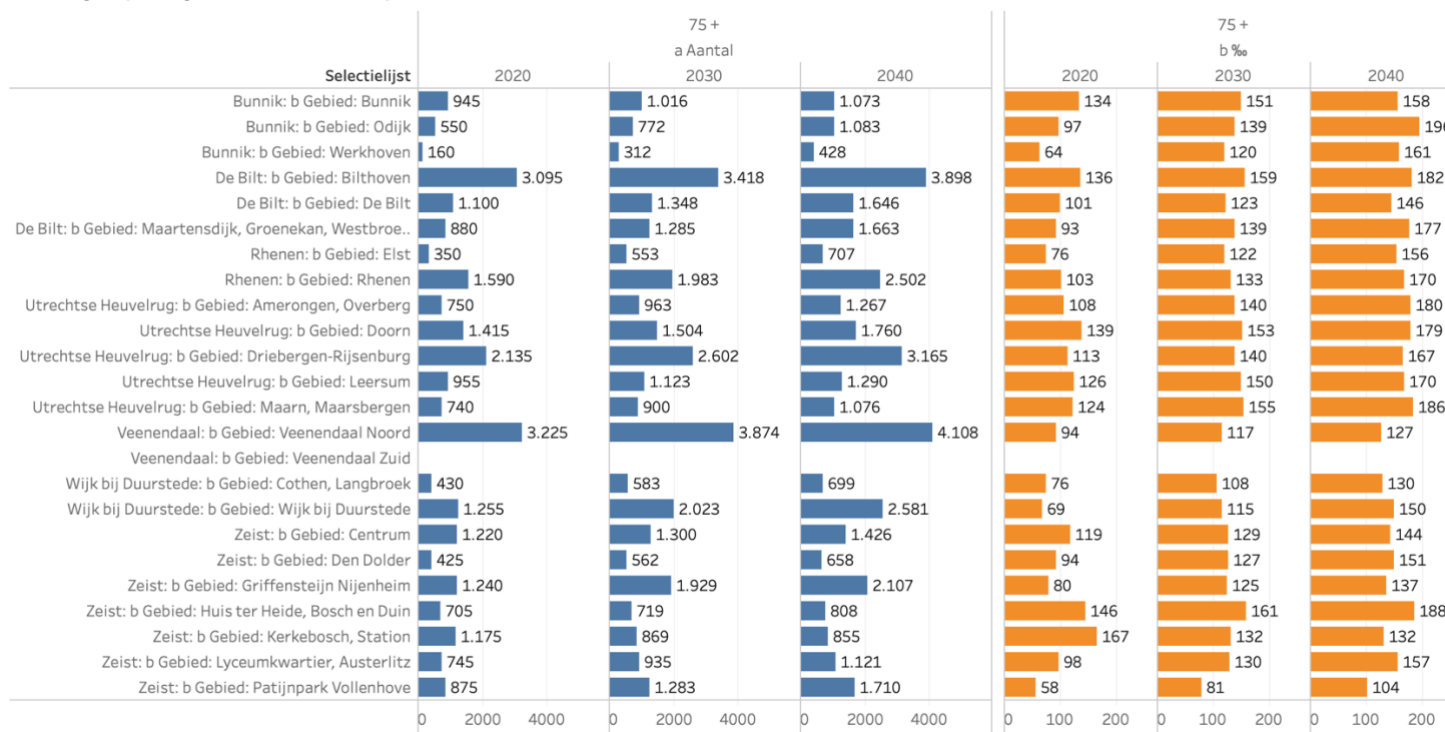
Bijlage 2 75+ sub regio Zuid-Oost

Vergelijking gemeenten

Vergelijking bestaande wijken

Bijlage 3 Cijfers wonen

Bijgaand de cijfers voor de verschillende woonsituaties van 2020 tot 2040 voor de gemeente en de regio.

Deze cijfers en ook de uitsplitsing naar postcodeclusters en postcodes zijn als Excelbestand te downloaden.

		75+ Huishoudens							
		de regio Zuid-Oost				de Zorgkantoor regio			
		a Geschikt, nabij	b Geschikt, NIET nabij	c Ongeschikt	Totaal	a Geschikt, nabij	b Geschikt, NIET nabij	c Ongeschikt	Totaal
a Aantal	2020	4.989	12.004	3.091	20.084	20.385	38.741	10.950	70.076
	2025	5.518	15.709	2.879	24.106	24.278	54.281	12.480	91.039
	2030	5.828	17.804	2.749	26.381	26.367	63.280	12.830	102.477
	2035	6.643	21.072	3.012	30.727	31.105	78.514	15.319	124.938
	2040	6.914	22.733	2.982	32.629	33.095	87.512	16.137	136.744
b %	2020	248	598	154	1000	291	553	156	1000
	2025	229	652	119	1000	267	596	137	1000
	2030	221	675	104	1000	257	618	125	1000
	2035	216	686	98	1000	249	628	123	1000
	2040	212	697	91	1000	242	640	118	1000
c Groei tov 2020	2025	529	3.704	-212	4022	3.893	15.539	1.530	20963
	2030	839	5.800	-342	6297	5.982	24.539	1.880	32401
	2035	1.654	9.068	-79	10643	10.720	39.772	4.369	54862
	2040	1.925	10.729	-109	12545	12.710	48.771	5.187	66668
d % groei	2025	111	131	93	120	119	140	114	130
	2030	117	148	89	131	129	163	117	146
	2035	133	176	97	153	153	203	140	178
	2040	139	189	96	162	162	226	147	195

Bijlage 4 Ouderenconcentraties

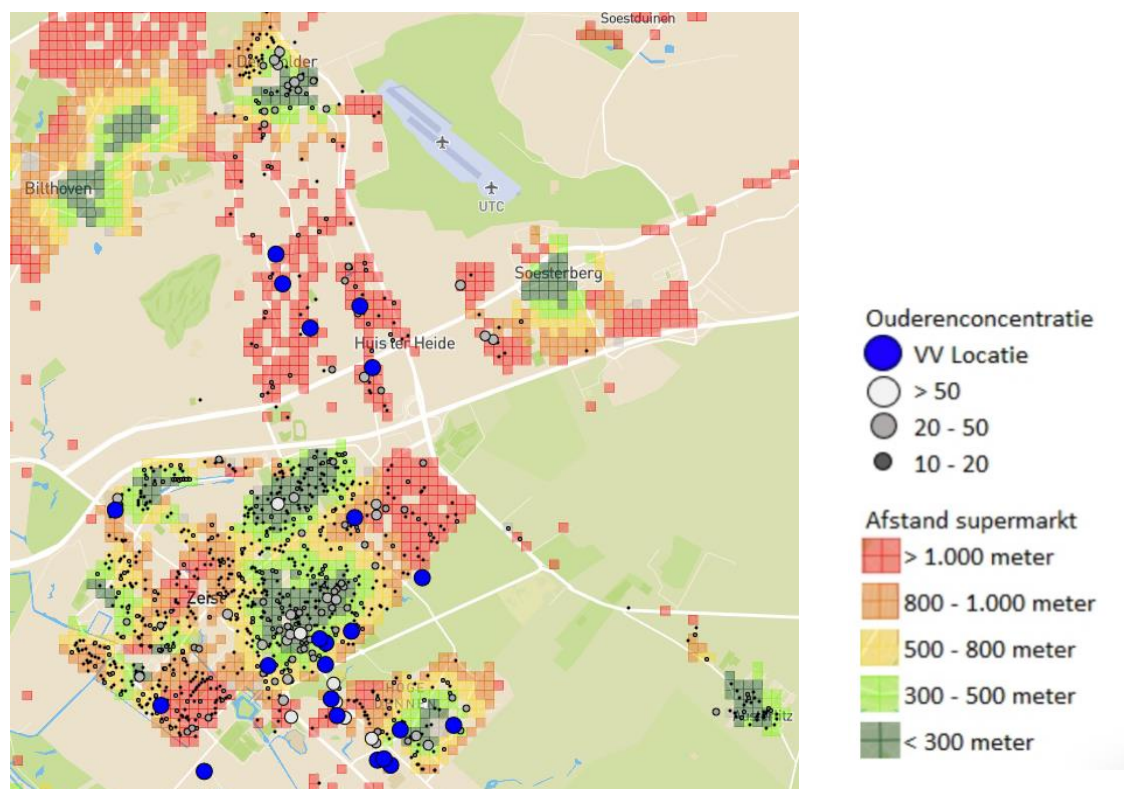
Voor ouderen – die in toenemende mate met beperkingen te maken krijgen – kan een geschikte woning nabij voorzieningen de verhuizing naar het verpleeghuis mogelijk uitstellen of voorkomen. Voor 2000 tot 2040 is een beeld beschikbaar op postcode 6 niveau (1234AB) waar ouderen wonen. De concentratie van de leeftijdsgroepen 65+, 65–75 en 75+ is in het beeld gecombineerd met de 100 x 100 afstand tot de supermarkt.

De supermarkt is als uitgangspunt genomen, omdat de supermarkt het meest frequent bezocht wordt. De huisarts of apotheek wordt gemiddeld minder vaak bezocht en bij problemen is bezoek aan huis mogelijk. In het hoofdstuk over wonen wordt een en ander verder uitgewerkt.

De onderstaande afbeelding van een gedeelte van een gemeente laat zien waar de 75-plussers wonen ten opzichte van de voorzieningen. Dit aantal is uitgedrukt in grijs tinten (donker betekent minder en wit betekent meer ouderen rond de betreffende locatie). In het blauw worden de VV-locaties weergegeven.

In de dashboards kunt u per gemeente per leeftijdscategorie en voor 2020 – 2030 en 2040 zien waar ouderen ten opzichte van de voorzieningen woonden en naar verwachting wonen.

Ouderenconcentraties en afstand tot de supermarkt in 2020

Bijlage 5 Wonen ouderen en inkomen

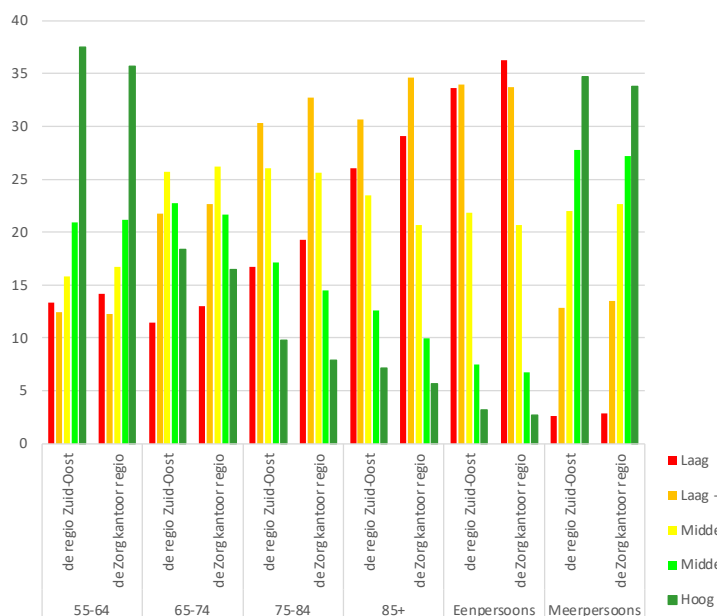
Het Rijk heeft de databank ouderhuisvesting gepubliceerd met gegevens over ouderen onder meer over leeftijd, huishoudentype, opleidingsniveau, inkomen en doelgroep volkshuisvesting. In 2019 was dit € 38.035. Er zijn nog geen latere data beschikbaar.

Het opleidingsniveau -van belang voor de Sociaal Economische Status- loopt van 24% onbekend bij ouderen van 55 – 65 tot 91% onbekend bij 85-plussers. Dit percentage onbekend is te hoog voor verder gebruik.

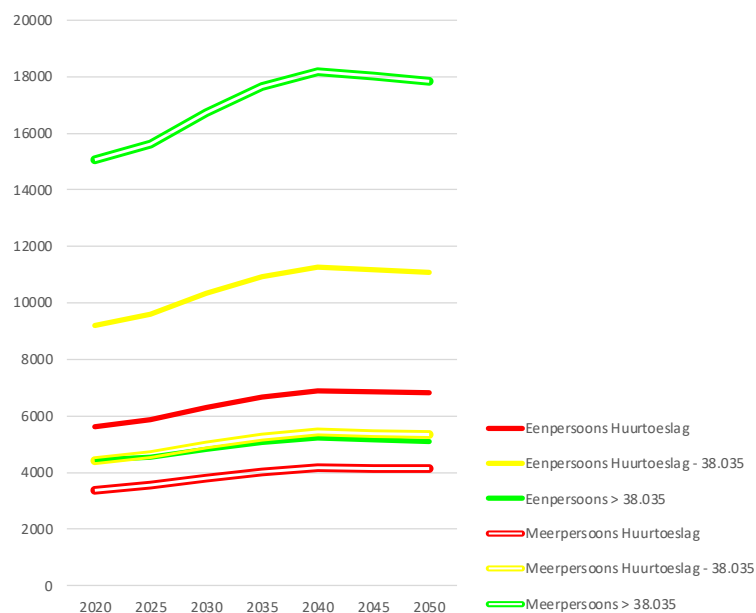
Combineren van gegevens is mogelijk, maar met een maximum van twee variabelen. Zo is mogelijk per leeftijdsgroep inzicht te geven in de quintielen (20% groepen) qua inkomen en voor de huishoudens uitsgeplitst naar eenpersoons en paren (NB - inkomens voor 85 plus alleenstaanden zijn niet beschikbaar).

De VNG biedt in de Lokale Monitor Wonen wel een onderscheid naar huishoudentype voor: 65+-ers en huurtoeslag dan wel sociale huursector.

Inkomens Databank Ouderenhuisvesting

Lokale monitor wonen x demografische prognose

Deze grafieken zijn niet opgenomen in de online dashboards.

- Van de eenpersoons huishouden behoort 68% tot de huishoudens met de laagste 40% inkomens. In de leeftijdsgroep 75-85 is dat 47% en bij de 85 plussers 57%.
- 5.608 alleenstaanden en 3.367 paren hebben recht op huurtoeslag in 2020, in 2040 zijn dat er 6.894 alleenstaanden en 4.167 paren.
- 14.795 eenpersoonshuishoudens behoorden in 2020 tot de doelgroep volkshuisvesting, 7.778 paren, in 2040 zijn dat er 18.168 alleenstaanden en 9.597 paren.

Bijlage 6 Cijfers zorg

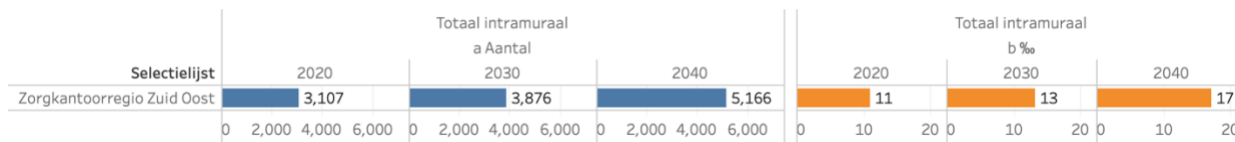
Bijgaand de cijfers voor de verschillende typen zorgvraag van 2020 tot 2050 voor de gemeente en de regio.

Deze cijfers en ook de uitsplitsing naar postcodeclusters en postcodes zijn als Excelbestand te downloaden.

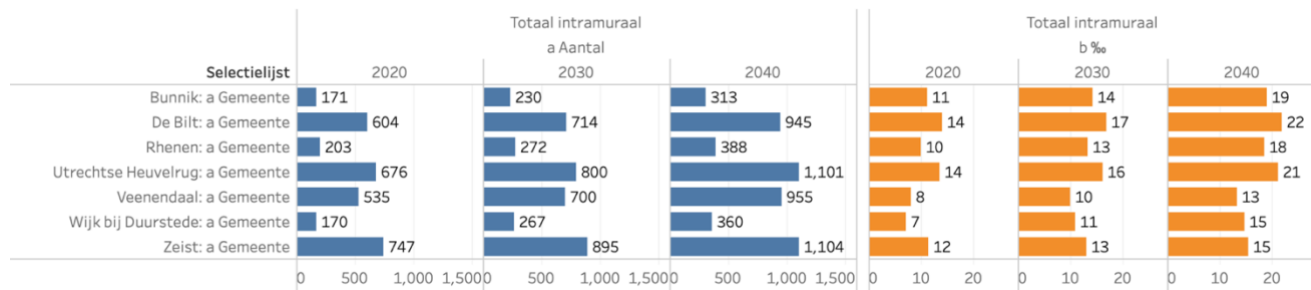
zorg

		de regio Zuid-Oost									de Zorgkantoor regio								
		zpz 4 VV	zpz 5 + 7 VV	zpz 6 + 8 VV	VV 9, 10, ELV, GR	MPT	Wijkverpleging	Totaal intramuraal	Totaal extramuraal	WMO	zpz 4 VV	zpz 5 + 7 VV	zpz 6 + 8 VV	VV 9, 10, ELV, GR	MPT	Wijkverpleging	Totaal intramuraal	Totaal extramuraal	WMO
a Aantal	2020	555	1.698	666	188	584	3.922	3.107	4.506	16.930	1.820	5.725	2.280	647	2.031	13.787	10.472	15.818	62.640
	2025	589	1.826	712	204	629	4.229	3.331	4.858	17.977	2.131	6.720	2.652	761	2.366	16.034	12.264	18.399	71.056
	2030	692	2.131	819	235	721	4.817	3.876	5.538	19.691	2.584	8.106	3.149	909	2.798	18.868	14.748	21.666	80.424
	2040	966	2.822	1.077	301	918	6.022	5.166	6.940	23.069	3.867	11.470	4.409	1.242	3.788	25.059	20.987	28.848	99.159
b %	2020	2	6	2	1	2	14	11	16	60	1	4	2	0	2	10	8	12	47
	2025	2	6	2	1	2	15	12	17	63	2	5	2	1	2	12	9	13	52
	2030	2	7	3	1	2	17	13	19	68	2	6	2	1	2	13	10	15	57
	2040	3	9	4	1	3	20	17	23	77	3	8	3	1	3	17	14	20	68
c Groei tov 2020	2025	35	128	46	16	45	307	224	351	1.047	311	995	372	114	335	2.246	1.792	2.582	8.416
	2030	138	433	152	47	137	895	770	1.031	2.761	764	2.381	869	261	767	5.081	4.276	5.848	17.784
	2040	412	1.124	410	113	334	2.100	2.059	2.434	6.139	2.047	5.745	2.129	594	1.758	11.272	10.515	13.030	36.519
d % groei	2025	106	108	107	108	108	108	107	108	106	117	117	116	118	117	116	117	116	113
	2030	125	125	123	125	123	123	125	123	116	142	142	138	140	138	137	141	137	128
	2035	148	146	141	143	141	139	145	139	128	175	171	165	166	163	160	170	160	146
	2040	174	166	162	160	157	154	166	154	136	212	200	193	192	187	182	200	182	158
	2045	195	184	178	175	173	167	184	168	144	242	226	216	213	208	201	226	202	170
	2050	220	204	196	190	189	181	204	182	154	277	254	241	236	231	220	254	222	183

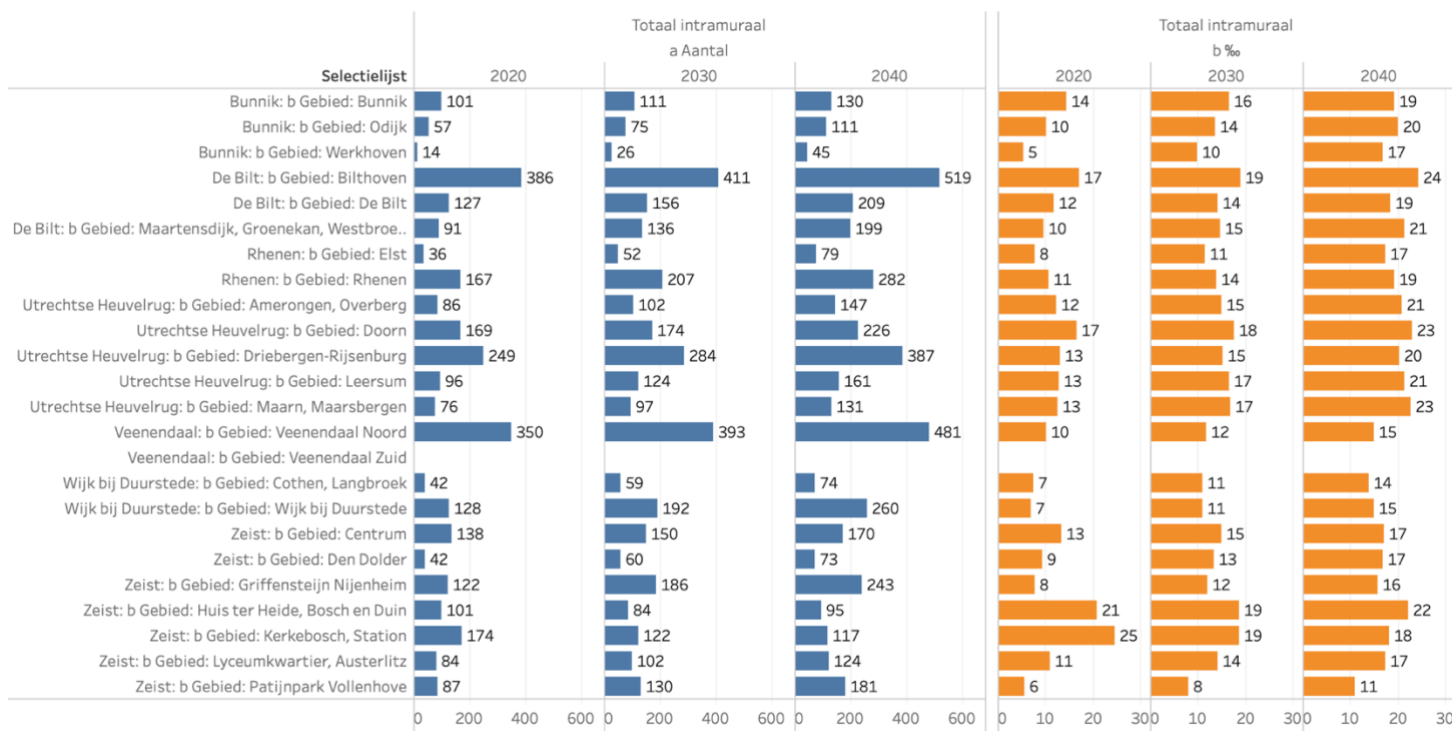
Bijlage 7 Zorg Benchmark: Aantal en promillage intramurale zorg in de sub regio Zuid-Oost, de gemeenten en de bestaande wijken

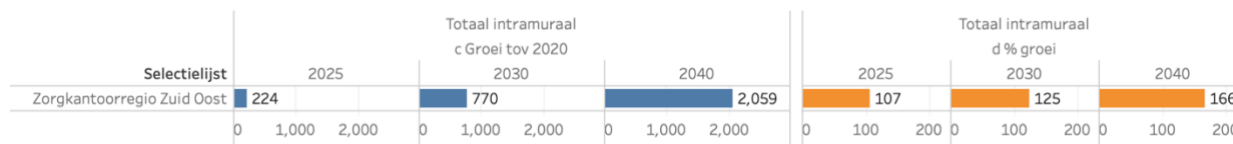
De gemeenten

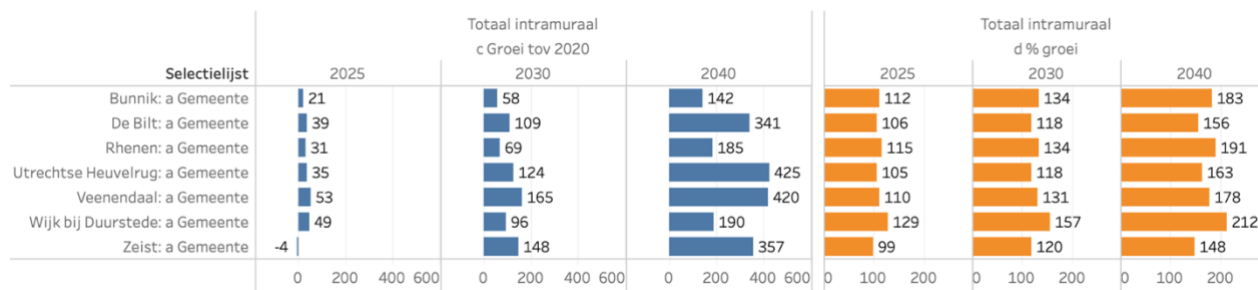
De bestaande wijken

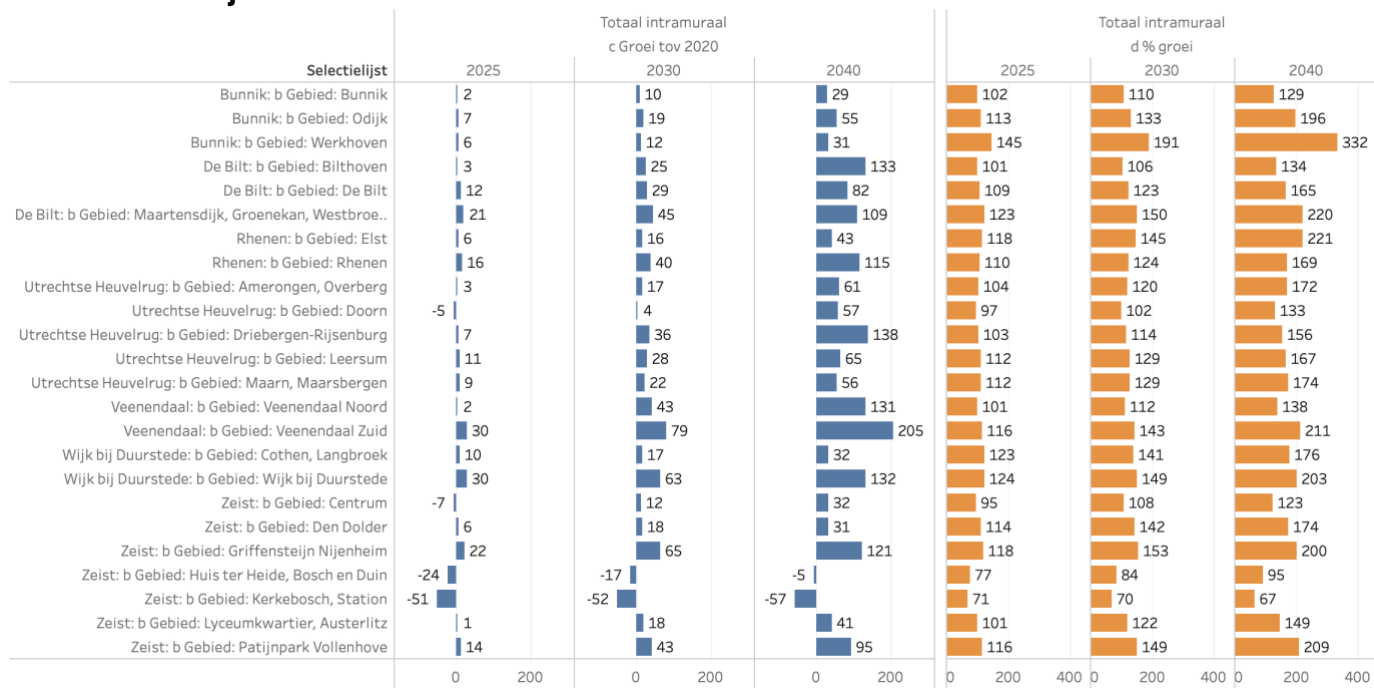
Bijlage 8 De opgave per gebied: benodigde extra plaatsen verpleeg(huis)zorg in de sub regio Zuid-Oost, de gemeenten en de bestaande wijken.

De gemeenten

De bestaande wijken

Bijlage 9 De opgave per gebied (sub regio, gemeente en bestaande wijken) gesplitst in PG en somatiek

Het gaat hierbij niet om fysieke plaatsen, maar om mensen, die voor hun zorg, die vergelijkbaar is met de huidige WLZ-intramurale zorg.